

درک و دانسته شود نقش و تأثیر حتی در سایر کشورها از منظر هنر خاص و ممتاز خواهد بود. در دوران مسئولیت به رغم محدود بودن بودجه سعی کردیم تا با مشارکت سایر نهادها رویدادها و فعالیت‌های هنری را به اجرا برسانیم، تجربه‌ای نسبتاً موفق در تفاهم با مناطق آزاد، مشارکت در حضور ایران در پنجاه و هشتمین بی‌ینال ونیز و مواردی از این دست به نوعی نشان داد که با مشارکت‌پذیری می‌توان بخشی از مشکلات را پشت سر گذاشت.

■ در مورد تلاش معاونت هنری برای معیشت هنرمندان عرصه تئاتر، موسیقی و تجسمی توضیح دهید؟

پیش از انقلاب اسلامی ایران بسیاری از چهره‌های هنری که البته شمارشان فراوان نبود در استخدام یا همکاری پیوسته نهاد‌های دولتی بودند و بخش خصوصی فعال در هنر در رشته‌های خاص در گرایش‌های محدود و مشخص کار می‌کردند. هنرمندانی که کارمند وزارت فرهنگ و هنر آن دوره یا حتی نهاد‌هایی نظیر وزارت کشاورزی، برنامه و بودجه و... بودند و وجه معاش‌شان از حقوق و دستمزد دولتی تأمین می‌شد. رشد جامعه هنری یکی از دستاوردهایش توسعه فضایی بوده تا هنرمندان بدون روابط استخدامی به فعالیت‌های هنری بپردازند و براساس آثار عرضه شده بر خورداری یا عدم بر خورداری را تجربه کنند. نقش قانونی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به استخدام گرفتن هنرمندان و تأمین معاش به صورت حقوق نیست بلکه مأموریت این نهاد توسعه بازار، تسهیل اشتغال هنری و رونق بخشیدن به رویدادها و برنامه‌هاست. اما وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که خود را در قبال خانواده بزرگ و جامعه هنرمندان مسئول می‌داند با نگاه تقسیم وظایف طی سال‌های گذشته مسائل حمایت‌گری مالی و حمایت‌های قانونی نظیر خدمات بیمه‌ای و... که تا چهارده پانزده سال پیش در معاونت هنری تعریف شده بود به صندوق اعتباری هنر سپرد، تا تشکیلات ویژه‌ای به طور تخصصی بتواند پیگیری و مجری این مهم باشد و معاونت هنری در سیاست‌گذاری، تسهیل‌گری، برگزاری رویدادها و نظارت فعالیت خود را متمرکز کند. با این حال معاونت هنری نیز نمی‌تواند در قبال اینگونه مسائل صرفاً به فعالیت‌های مشخص خود بپردازد، از این رو با پیگیری‌های جدی و اقدامات ممکن فرصت‌های کاری هنرمندان را که منجر به بهبود معاش خواهد شد، پیگیری می‌کند، از جمله حمایت از تئاترهای در حال اجرا یا متوقف شده به خاطر کرونا، حمایت از آفرینش نمایشنامه به مناسبت رویدادهایی که به شکل دیگری به اجرا در خواهد آمد. اجراهای بر خط موسیقی و نمایشگاه‌های مجازی، اما خدمات کمک معیشتی در قالب کمک هزینه‌های بیمه و... در قالب صندوق اعتباری هنر، مؤسسه هنرمندان پیشکسوت هم انجام شده و هم در حال انجام است و طی روزهای آینده خبر خوب دیگری می‌رسد. نکته دیگری که برای حمایت‌های معیشتی یا ساماندهی منابع محدود در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اهمیت دارد، وجود بانک اطلاعاتی دقیق و درست و قابل اتکایی است که نبوده و آهسته آهسته در حال شکل‌گیری است. مثلاً با آنکه بررسی‌های مطالعاتی نشان می‌دهد در امر آموزش هنر تعداد تخمینی مدرس در ایران چقدر است وقتی فراخوان می‌شود و تقاضای دهیم که مدرسان محترم در بانکی یا سامانه‌ای ثبت‌نام کنند حداکثر

یک سوم افراد ثبت‌نام می‌کنند و دو سوم اطلاعات خود را در میان نمی‌گذارند لیکن انتظار همچنان هست که خدمتی ارائه شود یکسان و یکپارچه باشد که از این جهت بجاست که تعامل دوسویه باشد و همکاری بویژه در شرایط سخت متقابل تا بتوان منابع محدود را با دقت بیشتر به کار گرفت.

■ در ماه‌های باقیمانده از معاونت هنری در دوره دولت تدبیر و امید چه کارهایی را سامان می‌بخشید؟

پیگیری تصویب سند توسعه هنر از اقدامات ماندگاری است که نه تنها به عنوان مسئول بلکه به عنوان یک هنرجو باور دارم می‌تواند آثار جدی بر توسعه بگذارد. پروژه‌های متعددی در پیوست آن سند تعریف شده که با زمانبندی‌های یک ساله و بیشتر قابل اجرا هستند از جمله رصدخانه بر خط هنر ایران و...، پروژه دیگر که توأمان بر اعتماد به نفس و امیدآفرینی و نیز اقتصاد هنر نقش خواهد داشت

در حال حاضر بیشترین اعتبارات در معاونت هنری هم در قیاس با عرصه‌ها و هم در قیاس با فعالان هنری به هنرمندان شریف تئاتر تخصیص می‌یابد. چرا که نوع آفرینشگری و اجرای تئاتر، کاری پرهزینه است و دشواری‌های خاص خود را دارد و مخاطبان تئاتر محدودترند. به دلایل مختلف از جمله محدودیت امکانات و سالن‌ها باعث شده تا این هنر کمتر اقتصادی شده باشد

و دستورالعمل‌ها، ساماندهی مؤسسات، توسعه انضباط مالی و اداری، اتمام پروژه‌های موجود اعم از مرمت آثار و ابنیه برگزاری رویدادها، بهبود روش‌ها و فرآیندها، ترمیم اعتبارات و به فرجام رساندن کلان برنامه‌های وزارت برخی از مأموریت باقی مانده است که هر کدام از سرفصل‌های فوق اجزای متنوعی دارند و ریز پروژه‌هایی دارند که در حال انجام هستند.

■ برای بهبود بودجه اهالی تئاتر آیا سیاست جدیدی اتخاذ خواهید کرد؟ آیا با تجمیع جشنواره‌های بسیار در این عرصه موافقت می‌کنید؟

در حال حاضر بیشترین اعتبارات در معاونت هنری هم در قیاس با عرصه‌ها و هم در قیاس با فعالان هنری به هنرمندان شریف تئاتر تخصیص می‌یابد. چرا که نوع آفرینشگری و اجرای تئاتر، کاری پرهزینه است و دشواری‌های خاص خود را دارد و مخاطبان تئاتر محدودترند. به دلایل مختلف از جمله محدودیت امکانات و سالن‌ها باعث شده تا این هنر کمتر اقتصادی شده باشد. این هنر در بیشتر کشورها نیز با دقت و تأمل مورد حمایت قرار می‌گیرد و توسعه و تعالی آن را انگیزه‌ای جدی برای حمایت‌ها می‌پندارند. خوشبختانه در طول دوران مسئولیت‌ام تمامی تعهدات بازمانده تئاتر که فهرست‌های مالی تکرار می‌شد و از سال ۱۳۹۰ تا امروز را در بر می‌گرفت تسویه شد و تعهدات سنواتی، امروز پرونده‌ای بسته است. همگی بر این باوریم که تئاتر حمایت بیشتر و توجه خاص‌تری می‌خواهد و علاوه بر آنچه گفتم پیگیری رشد بودجه تئاتر از مسیرهای قانونی به صورت مجدانه از فعالیت‌های ماست. درباره تجمیع یا تفریق جشنواره‌ها باید عرض کنم یکی از بحران‌های امروز هنر ایران جشنواره‌دگی است. بیش از ۲۵۰ جشنواره مورد حمایت معاونت هنری هستند که بالغ بر ۸۰ جشنواره از این مجموعه در تئاتر فعالیت می‌کنند. بعضی از این جشنواره‌ها فرصت کشف استعدادها را جدیدند و بعضی بستری مناسب برای گفت‌وگو، ایجاد انگیزه و خلاقیت بیشتر، بعضی برای نشان دادن حجم آثار خلق شده در یک موضوع و بعضی به مناسبت ایام و وقایع خاص. طرح مطالعاتی ارزشمند جشنواره‌های هنری در تمام رشته‌ها در حوزه مشاور برنامه‌ریزی معاونت به انجام رسیده و نتایج آن بررسی شده است و رأی کارشناسی نشان می‌دهد بجاست بعضی از جشنواره‌ها با قوت ادامه یافته و تقویت شوند، بعضی از جشنواره‌ها پیوست‌های تکمیلی داشته باشند تا مثلاً به رونق گردشگری هنری بیفزایند و به معرفی خاستگاه خود بپردازند و بعضی از جشنواره‌ها که هیچ دستاورد و حاصلی نداشته‌اند در سایر جشنواره‌ها ممزوج یا منحل شوند تا از محل اعتبارات آن بتوان اقدام بهتری را شکل داد اما متأسفانه فشارها بر خلاف آرای کارشناسی بسیار زیاد است و گهگاه به مسئولان محترم چنین القا می‌شود که اجرای یک جشنواره می‌تواند تمامی مشکلات را موقتاً حل و فصل کند به نحوی که هر روز هر نقطه و هر دستگاه حتی دستگاه‌هایی که مأموریت‌های غیر فرهنگی دارند بدون سیاست‌گذاری دقیق جشنواره‌سازی می‌کنند. بنابراین نمی‌توانم بگویم یک نسخه واحد کافی است و آن نسخه با تجمیع است یا تفریق بلکه با نظر کارشناسی هم آن و هم این می‌توانند در مدیریت و سرزندگی فضای هنری کشور مؤثر باشند.

شبکه شهرهای خلاق فرهنگ و هنر است. شبکه شهرهای خلاق فرهنگ و هنر، پروژه مطالعاتی جذاب و سنگینی داشت، ویژگی‌های تاریخی و معاصر بررسی شد، در سراسر کشور آموزش‌های ویژه انجام شد و همکاران ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها و شهرستان‌ها مزیت‌های هنری شهر خود را در قالب پرونده‌های تخصصی ارائه کردند. این طرح شهرهای کوچک و بزرگ دارای اشتراک موضوعی را فارغ از خطوط و مرزهای استانی به مساعدت و یاری‌گری یکدیگر جلب می‌کند، دستگاه‌های مختلف در یک شهر را با نگاه آمایشی برای کارزاری پر شور برمی‌انگیزد، هنرمندان را اعم از پیشکسوت و جوان در کنار یکدیگر برای هدفی مشترک قرار می‌دهد و می‌کوشد خلاقیت را برای حسن شهرت شهرها به کار آورد و نشانگر برتری‌ها و مزایای نقاط مختلف ایران باشد، مزایایی که شاید بسادگی از کنار آن گذشته باشیم. این طرح‌ها را با جدیت دنبال می‌کنیم. چارچوب دار شدن رویدادها و برنامه‌ها و مستند کردن شیوه کار در قالب شیوه‌نامه‌ها